

Real Sociedad Española

HIN

HISTORIA NATURAL

150 ANIVERSARI

Enguany fa 150 anys de la fundació de la Real Sociedad Española de Historia Natural (RSEHN). No és gens fàcil trobar continuïtats tan perllongades en la ciència espanyola, massa sovint travessada per projectes personals i mancances institucionals que comprometen la duració de les iniciatives. No han estat escassos els obstacles que l'RSEHN ha hagut de superar per a mantenir-se activa. Ja al moment de nàixer, l'esquifida comunitat naturalista pàtria estava dividida arran l'enfrontament dels seus dos líders del moment: Miguel Colmeiro, botànic que donà suport a la iniciativa, i que fou el seu primer president; i Mariano de la Paz Graells, zoòleg que mai no hi va pertànyer. Tanmateix, el compromís dels impulsors, on s'arregleraven veterans i joves, tots entestats a reivindicar un lloc per a la ciència en la construcció del país, alhora que zelosos de dotar els naturalistes d'una identitat pública i visible, aconseguí consolidar ràpidament la nova entitat. Just l'any següent, l'RSEHN iniciava la publicació de la seua pròpia revista, la qual, sota diversos noms, ha perviscut també fins als nostres dies, fora de dos anys d'interrupció forçada per la Guerra Civil espanyola.

L'RSEHN fou un àmbit actiu en els debats sobre l'evolucionisme en el context de polarització ideològica de les acaballes del segle XIX. Participà dels corrents regeneracionistes que maldaven per traure Espanya del seu endarreriment. S'implicà en les tasques d'exploració naturalista de les colònies africanes, com una peça més d'aquella política que volia restablir un lloc de cert prestigi per al país en el concert internacional. Acollí naturalistes aficionats mentre reivindicava l'extensió de les oportunitats professionals. Patí la tragèdia dels vençuts, dels exiliats, i també serví les decisions dels victoriosos, dels còmplices més o menys convençuts d'aquell règim que es constituí per la força de les armes. Encarà el tram final del segle amb les tensions pròpies del canvi envers la democràcia, just quan la consciència ambientalista i ecologista maldava per trobar altaveus editorials. La digitalització del coneixement, la crisi de les identitats professionals al món de les ciències biològiques i de la Terra i les noves formes de sociabilitat són, ara per ara, algunes de les circumstàncies que posen en tensió la degana de les societats científiques espanyoles. L'RSEHN és testimoni i protagonista del darrer segle i mig de ciència. En MÈTODE presentem aquest dossier no només des de l'esperit de la commemoració, sinó també amb la voluntat de fer pensar sobre la tasca que les societats científiques han de continuar desenvolupant per a construir espais d'informació i educació científica.